

عنوان مقاله:

نقش و جایگاه عقل در توجیه باورهای دینی از منظر علامه طباطبائی و توماس آکویناس

محل انتشار:

فصلنامه تاریخ فلسفه اسلامی، دوره 2، شماره 8 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

محسن ایزدی - دانشیار گروه معارف اسلامی دانشگاه قم، قم، ایران

امیرمهدی شیری - دانشجوی دکتری مبانی نظری اسلام، دانشگاه قم، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

علامه عقل را نفس مدرک انسان می داند، و قلب، همان نفس مدرک است، بدین ترتیب دریافت کننده وحی؛ نفس مدرک است و از آن با عنوان قلب یا عقل یاد می شود. روشن است که عقل در این کاربرد معنای عام تری از قوه عقل نظری و استدلالی دارد. ولی آکویناس تنها به جنبه استدلالی عقل اعتقاد دارد. با توجه به تمایزی که آکویناس بین وحی و عقل قائل است، مهمترین اعتقاد رایج مسیحیت، یعنی تثلیث را خارج از ادراک عقلی می داند، و نسبت به تقدم ایمان بر عقل تاکید می کند. اما علامه، اولاً ایمان را در قلمرو عقل عملی تعریف می کند ثانیاً عقل استدلالی و نظری را مقدم بر ایمان می داند. وجه مشترک علامه و آکویناس درباره جایگاه عقل در توجیه عقاید دینی، اعتقاد دارند؛ بسیاری از عقاید دینی و در راس همه اثبات وجود خداوند، با عقل قابل توجیه (اثبات برهانی) است. ثانیاً عقل و دین، دروازه ورود به عالم حقیقت اند و سبب هدایت انسان برای رسیدن به سعادت هستند. هر دو فیلسوف، فلسفه عقلی - استدلالی ارسطویی را برای اثبات حقایق دینی به خدمت می گیرند. در این نوشتار با روش تحلیل و توصیفی به بررسی دیدگاه این دو فیلسوف درباره جایگاه عقل در توجیه عقاید دینی خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی:

عقل، باورهای دینی، علامه طباطبائی، توماس آکویناس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1932593>

